



Svenskbyborna fira jubileum.

Den 1 augusti blev det jämte 10 år sedan Gammalsvenskbyborna återvände till Sverige. Att denna dag artade sig till en märkesdag av rang behöver väl knappast påpekas.

Största delen av Svenskbyborna äro bosatta på Gotland där de bilda en koloni på c:a 600 själar. På högtidsdagen fingo Svenskbyborna för första gången på svensk mark höra klangen av sina egna kyrkklockor vilka under 10 år fått vänta på denna stund, och nu äntligen fått sig en plats i en ny klockstapel. Det var ärkebiskopen som bjöd klockorna åter tala. — Bättre predikan än dessa klockor kan ingen hålla till oss, sade ärkebiskopen.

St. Tidn. skriver:

— En gripande glädje uppbar Svenskbyfolkets stora dag, minnesbilder av nöd och lidande, krig och hunger stego fram och gävo den sin allvarston. Det var som om Ukrainasteppens vind hade spelat i lindarna kring kyrkogårdens klockstapel. Gammalsvenskbys egen diktare, Jan Utas, kallade det "ett enkelt minnesmärke över en by, som skingrades, och en by, som vill samlas igen kring det andliga arv, som är vårt och endast vårt!" Då han sade detta hade högtiden redan pågått oavbrutet i fem timmar och otaliga bevis lämnats för hur ett Sverige och Svenskby blivit på 10 år.

— Kära Svenskbybor! Denna dag är för visso att fira som en stor glädjedag. Det ligger en djup mening i att vid Roma gamla ärevärdiga kyrka inviga en klockstapel med klockorna från Dnjepr

strand. I Sverige är deras malm gjuten. Över sydryska stepper ha deras tungor talat. Från sin stapel av äktgotländskt furuvirke klinga nu samma klockor ut sin maning, till eder. Som ett tacksamhetens minnesmärke över den hjälp Gud har gett skall denna klockstapel stå här för kommande dagar.

I koret i Roma kyrka var Gotland representerat med landshövding, general och biskop, när pastor Hoas steg upp i predikstolen. Kring altarrunden satt Svenskbyborna, Svenskbygummor i vita hucklen och hela mittpartiet var fyllt av bybornas färade och fånglande ansikten, som voro värda en porträttmålare. Pastor Hoas, som hade Vasaorden på prästrocken, talade med rörelse i rösten. Det var något av Volga och vemod i den, men också av trofast glädje, när han sade:

— Vi vilja i dag uppresa en minnessten och på den inrista orden: "Hittills har Herren hulpit". Han talade om hur moder Svea öppnade hand och hjärta för sina barn i förskingringen, om den stora tacksamhetsskulden för att ha fått bli inympade i den svenska folkstammens värdträd och utan smärta sammanväxa till en odelbar enhet.

Han talade om världsbrandens hårda år och efterkrigsårens hungersnöd i Europas kornbod. Det var 1922 som Gammalsvenskbys öde var nästan beseglade, 230 personer voro redan döda av hunger i grannbyn. Då kom missionär Wilhelm Sarve över Konstantinopel med sin räddningsexpedition. Aldrig skall vi glömma den påskmorgonen.

— Ryssarna togo våra ägodelar och våra gårdar, men våra själar

Svensk högmässa i Pärnu.

Söndagen den 30 juli hölls svensk högmässa i Pärnu St. Elisabeths kyrka. — Då det f. n. finns omkring 1300 rikssvenska badgäster i kurortsstaden, kunde man hoppas på en talrik församling, och dessa förhoppningar uppfylldes också. I den med löv och träd besmyckade kyrkan hade infunnit sig ett hundratal personer som efter gudstjänstens slut uttryckte sin tacksamhet över tillfället att ha fått deltaga i en svensk högmässa här utomlands, och en allmän önskan var att en sådan möjlighet oftare bjödes dem.

Gudstjänsten förrättades av pastor Ivar Pöhl beledsagad av organisten O. Hacker.



Glöm ej Kustbon!



och vårt väsens kristna urmelodi kunde de ej ta, sade pastor Hoas till sist. Vi en handfull svenskar segrade dock i kampen mot jätten Ryssland.

Blixtarna ljungade, regnet kom och samlade Svenskbyborna åter i kyrkan, där pastor Hoas' son, pastor Sigfrid Hoas, talade till ungdomen. Och Svenskbyförfattaren Jan Utas hyllade i dagens vackraste tal den 80-åriga Sarve, räddaren från påskmorgonen 1922 och "vår egen hövding Kristoffer Hoas, som vi tacka av hjärtat för hans sällsynt märkliga gärning. Tag emot vårt tack för 30 år som fostrare och fanbärare i vår sega svenskhetkamp där ute i byn vid Dnjepr!"

Idrotten och de religiösa rörelserna.

Svenska Missionsförbundet i Sverige har just nu en kurs för juniorledare nära Lindesberg. Sekretären för missionssällskapets juniorverksamhet, hr Gunnar Dahlberg, har vid kursen omtalat, att idrottsfrågan är en av de mest brännande frågorna inom juniorarbetet. Han förklarar också att man hittills intagit en alltför negativ hållning mot idrotten på grund av dess avarter, men på samma gång betonar han nödvändigheten av att man bedömer idrottsrörelsen efter vad den vill vara och faktiskt utträttar, då den varit sina ideal trogen. Ordföranden i Betlehemskyrkans i Göteborg missionsförsamling, kontorschefen Helmer Lindberg har samma inställning till idrotten:

”Jag anser det inte alls underligt om ungdomarna inom Svenska Missionsförbundet ta upp idrotten på sitt program. Det är ganska självklart att så sker. Tidsandan är sådan. Man kan nästan tala om att det ligger i sakens egen natur“.

Kyrkans inställning till saken är densamma.

— Inom de många konfirmandsammanslutningar, som nu finnas, intar idrotten en rätt framskjuten plats — man släpper visserligen inte av på den religiösa anstrykningen men prästerna—ledarna äro nog vidsynta att se ut över sin egen intressesfär och ryckas med av de nya strömningarna inom ungdomen.

Vi ha nu hunnit så långt, att det är märkvärdigare, om man inte är idrottsman än att man är det. Var och en motionerar och sportar till husbehov och de flesta ha även en längtan till ett visst tävlingsmoment i samband med sitt idrottsutövande. Graden av skickligheten och kunnigheten kunna vara olika och alla sträva inte efter att konkurrera med de stora fenomenen men inom sin krets — det må vara i arbetslaget, studiecirkeln eller den religiösa föreningen — vill han dock gärna vara bäst. Och få en möjlighet att dokumentera sin överlägsenhet.

På så sätt ha kyrkan och idrotten mer och mer omedvetet funnit varandra, vilket blir till bättnad för båda parter. —

Är det ej hög tid, att man även i våra bygder, där man kanske

Rikull 371, Nuckö 358, Vormsö 341 poäng.

Thomson på 800, Aina Dans på 60 m under länsrekordet. Leander Gjärdman bäste man. Nytt rekord i stavhopp av J. Vesterbom.

Våra tredje mästerskapstävlingar, vilka kontraktsprosten Hj. Pöhl med några väl valda ord öppnade på söndagen, bjödo på idel överraskningar. Först då placeringen lagen emellan. Rikull, Nuckö, Vormsö! Vem hade tänkt sig den ordningsföljden? Ingen! Rikull hade motorkrängel på sjön och försenades två timmar. När så Nuckö efter första dagens tävlingar ledde med 96 poäng mot Vormsös 91 och Rikulls 86 var det ingen som förvånade sig. Man hade ju beräknat, att allt skulle avlöpa sålunda. Men att alltför mycket beräkning på idrottsbanan icke är på sin rätta plats bevisade Rikull. Med en säkerhet som aldrig förr skred Rikull på söndagen till ledning. Spjutten flögo lätt, hoppen artade sig fint. Juniorerna sveko icke och damklassen med Aina var ju finfin. Nuckö gjorde allt för att hemföra lagerkransen men Rikull var det förstärkt! Denna gång var det Vormsö, som icke orkade följa med sina två grannar.

Nuckö hade otur. Av seniorklassens tio mästerskapstitlar kommo åtta till Nuckö! L. Gjärdman är mästare i sex friidrottsgrenar, Viktor Aman i två: 1500 och 3000 m. Dock räckte det icke till för lagpriset! Två individuella titlar gingo till Rikull. J. Vesterbom satte med 2,94 nytt stavrekord och unge Valfrid Milberg utklassade hela det gamla fältet i höjdhopp. Bra, mycket bra gjort!

Bästa resultatet uppnåddes av Aina Dans, som satte nytt länsrekord i 60 m med 8,6 och Gottfrid Thomsson, som i stafetten på 800 underskred det officiella länsrekordet med över två sekunder! Stafetten var för övrigt en mycket rafflande historia. Rikullaget presterade genom Thomsson, Milberg, Adelman och Björkvist en grandios löpning. (Vem vågade i förväg tippa det laget till seger i stafetten?) Leander

mer än någon annanstans lider av en felaktig inställning till idrotten och den sportande ungdomen, intar en sundare och tidsenligare ställning i denna fråga?

Gjärdman blev som väntat bäste man på plan, bäste kastare dito, bäste löpare J. Vallin, som blev tvåa i 100, 400 och 1500 m, bäste hoppare Valfrid Milberg, som sålunda erövrade mag. Adolffssons spikskor. Aman oslagbar i de längre loppen.

Bland övriga mannar lade man märke till A. Zeisig, tvåa i kula och diskus, A. Adelman, som efter nästan ett års bortvaro börjar igenkännas som den forne Adelman, Brunberg i spjut och kanske främst den unge lovande Ahlström, som första året tävlar i seniorklassen och genast överraskade med att bliva tvåa i 3000 och trea i 1500. Han slog mycket övertygande veteranen Pöhl.

Bland juniorerna ha vi många lovande förmågor: rikullparet Brunberg, Björkkvist och stilige Brun från Österby. Synd att pojken måste slåss med knäskada, annars hade han presterat ännu mera!

Sist bör man icke glömma att tacka vormsöborna för den goda ordning och organisation som råde. Man märkte att allt var påtänkt, allt gick som smort, inga döda punkter uppstodo. På planen rådde ordning och system! Medan Gärdström arbetade och ordnade på plan, utträttade Mickelin ett stort arbete bakom bordet, där han räknade och delade poäng lagen och tävlarna emellan. Det var icke det minsta arbetet. De olika löp-, hopp- och kastdomarna — Voigemast, Broman, Stenholm och Lilja voro precisa och sakliga.

Även publiken uppförde sig ordentligt och idrottsligt. Endast några fall förekommo då obehöriga ville slå sig till ro mitt på planen, men då var Gärdström genast till hands och ordningen var återställd. Några fall förekommo även då några herrar i allsköns ro tände sina cigaretter och ställde sig att bolma mitt på planen. Kom i håg, att på den mark, som är omringad av löparbanor och där vi tävla om mästerskapstitlarna röker man inte!

Manfred Westerblom.

Sensommarnatt.

Borta i öster stå skuggmolnen tunga
 skymmande månen i dunkel hamn.
 Långt bortom skogen hörs havsvägen
 [sjunga
 dovt uti kvällen i Östersjöns famn.
 Svagt ljuder bruset,
 dallrar med suset
 högt uti rymden, där molnmassor gunga.

Sensommarkvällen i skymning sig höljer.
 Borta i väster ses dagern fly.
 Tätt efter skymningen nattvilan följer,
 drömmande rymder för tankarna gry.
 Människan vilar,
 drömsynen ilar
 bort över stranden, som havsvägen sköljer.

Rosorna vissnat i grönskande lunden,
 sommarens fågling bortsvunnit har.
 Drömmarna flykta mot himlen på
 [stunden,
 längta till vårsolens kommande dar.
 Månskåran blänker,
 tjärnvattnet stänker
 högt mellan träden mot himmelska runden.

Bleknande fullmånen göms bakom skyar,
 stiger i rymdernas vida famn.
 Hjärtat sin längtan i drömmen förnyar,
 viskar i minnet de älskade namn.
 Skuggorna falla,
 mörka och kalla
 ut över nattliga, drömtysta byar.

Borta i öster stå skuggmolnen tunga,
 månen sig höjer ur deras famn.
 Men bortom skogen hörs vägen ej sjunga,
 ty den har somnat i Digerhamn.
 Bort tonar bruset,
 smälter i suset
 högt uti rymden, där molnmassor gunga. Songe.

Resultaten i mästerskapstävlingarna blevo följande:

Seniorer:		Juniorer:	
100 m	1. L. Gjärdman, N. — 12,0 2. Joh. Vallin, V. — 12,3 3. V. Mihlberg, R. — 12,3	60 m	1. Egil Berggren, V. — 7,9 2. Ivar Björkkvist, R. — 8,0 3. Algot Brun, N. — 8,0
400 m	1. L. Gjärdman, N. — 55,4 2. Joh. Vallin, V. — 56,9 3. G. Thomsson, R. — 56,6	200 m	1. I. Björkkvist, R. — 27,7 2. Algot Brun, N. — 27,8 3. Joh. Kornblom, V. — 27,9
1500 m	1. Viktor Aman, N. — 4,36,7 2. Joh. Vallin, V. — 4,39,3 3. Alex. Ahlström, V. — 4,51,8	1000 m	1. G. Brunberg, R. — 3,05,0 2. Joh. Kornblom, V. — 3,06,0 3. H. Roomäe, N. — 3,00,4
3000 m	1. Viktor Aman, N. — 10,24,9 2. Alex. Ahlström, V. — 10,36,4 3. A. Pöhl, N. — 10,45,8	Höjd	1. G. Brunberg, R. — 1,43 2. I. Björkkvist, R. — 1,43 3. Al. Brun, N. — 1,38
Längd	1. L. Gjärdman, N. — 6,14 2. V. Mihlberg, R. — 5,84 3. L. Lilja, V. — 5,73	Längd	1. Joh. Kornblom, V. — 5,29 2. I. Björkkvist, R. — 5,20 3. Al. Brun, N. — 5,16
Höjd	1. V. Mihlberg, R. — 1,55 2. A. Adelman, R. — 1,51 3. L. Gjärdman, N. — 1,51	Kula	1. I. Granberg, R. — 12,92 2. Joh. Stenholm, V. — 12,85 3. H. Roomäe, N. — 12,61
Kula	1. L. Gjärdman, N. — 12,29 2. A. Zeisig, N. — 11,6 3. A. Vestersten, N. — 10,69	Diskus	1. G. Brunberg, R. — 32,41 2. Joh. Stenholm, V. — 30,99 3. Joh. Kornblom, V. — 29,90
Diskus	1. L. Gjärdman, N. — 37,35 2. A. Zeisig, N. — 34,68 3. A. Adelman, R. — 31,92	Spjut	1. Joh. Stenholm, V. — 41,28 2. Alex. Sleet, V. — 41,23 3. And. Vaksam, V. — 39,49
Spjut	1. L. Gjärdman, N. — 44,02 2. J. Vesterbom, R. — 41,26 3. Ed. Brunberg, R. — 39,27	Stafett 4 × 60	1. Rikull lag 32,4 J. Granberg, G. Blomberg, G. Brunberg, I. Björkkvist. 2. Nuckö lag 33,7 A. Roomäe, F. Brandt, G. Talvar, Al. Brun.
Stafett 800 × 400 × 200 × 100	1. Rikull lag — 3,52,8 G. Thomsson, V. Mihlberg, A. Adelman, A. Björkkvist. 2. Vormsö lag — 3,54,7 J. Vallin, Hj. Liljebäck, A. Nyholm, L. Lilja.		

Damer:

60 m	1. Aina Dans, R. — 8,6 2. S. Blees, N. — 8,9 3. Elf. Adelman, R. — 9,2	Stafett 4 × 60	1. Rikull lag 37,5 E. Adelman, I. Heyman, H. Strömkvist, A. Dans. 2. Vormsö lag 38,6 K. Nyholm, K. Mickelin, A. Appelblom, H. Lindström.
Längd	1. Aina Dans, R. — 4,18 2. S. Zeisig, N. — 4,06 3. Ingrid Heyman, R. — 4,02		
Höjd	1. Aina Dans, R. — 1,30 2. K. Brun, N. — 1,20 3. S. Blees, N. — 1,15		

Trafikförbindelserna på Vormsö.

Att det kan komma skott ur en oladdad bössa, är ett känt faktum. Likaså att man kan läsa mellan raderna ur en tidningsartikel t. ex., men att det skulle bli missförstånd av en liten notis på några futtiga rader i Kustbons senaste nr., hade man icke vågat hoppas. Saken rör sig nämligen om Vormsös första bil. Man vill nämligen påstå, att det i nämnda notis skulle framträda något slags illvilja mot bilen och dess ägare. Kan man verkligen ur raderna "bilen ämnar på allvar uppta konkurrensen med de hederliga hästskjutsarna", läsa, att hästskjutsarna äro hederliga, men detta icke bilen? Tvärtom är ju anskaffandet av en bil på ön att hälsa som ett framsteg på civilisationens område.

Det går inte alltid att läsa varje ord för sig och därav genast dra slutsatser. Man måste även ta hänsyn till allmänna språkformer och uttryck, samt framförallt se vilken stilart som användes, innan man kommer med några beskyllningar.

Lysning.

ANDERS ASPELIN

och

HEDVIG HOLMGREN

Seskarö Älvsbyn

Vigsel i Sundsjö kyrka, Risna
den 12 aug. 1939.

Skattgrävare på ö i Narvafloden.

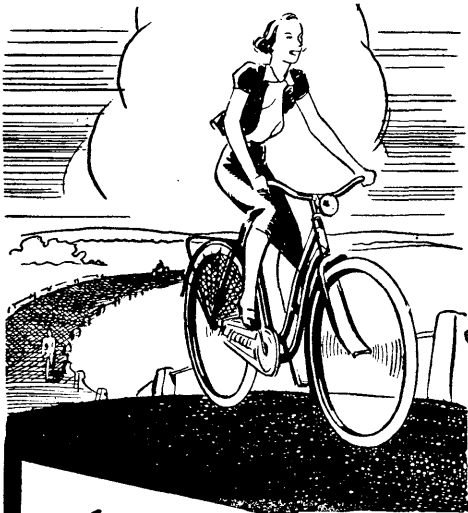
På onsdagen uppenbarade sig på Petersön i Narvafloden en svensk, viken sökte efter en viss ek i vars närhet det under Nordiska kriget skulle ha nedgrävts en tunna guld och andra värdesaker.

Sökaren letade dock förgäves efter eken och till slut kom det fram, att nämnda träd förstörts för åtskilliga år sedan. T. o. m. denna del av ön där eken skulle ha funnits, finns ej mera till enär den starka strömmen betydligt förminskat öns storlek. Skattgrävaren hade därför heller ingen utgångspunkt för sitt letande efter guld.

Andra ha tidigare i samma syfte kommit till Petersön. Enligt invånarna i närheten av ön, skulle för ett 50-tal år sedan två svenskar ha letat efter guldsalten

lekande lätt...

uppför brantaste backar, snabb som en vindil och vacker som en dröm" det är ett poetiskt signalement för den lättgående, eleganta och slitstarka Hermes.



Hermes

cykeln med delar
av rostfritt stål.

**A. B. NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALA**

Representant i Estland
K-m Anton Willberg
Paldiski mnt. 5, Tallinn.

Var finns den

Pojke eller Flicka,

som vill **brevväxla**

med en svensk pojke, skriv då till
Åke Bengtsson, Fleminges 15
Ödåkra, Sverige.

Skattgrävare...

på ön, och då haft t. o. m. kartor med sig — dock utan resultat. Det säges, att svenskarna före flykten från Narva i augusti 1704, skulle ha gömt den eftertraktade guldunnan där.

Petersön är belägen 7–8 km från Narva och äges av en fiskare.

Bästa lag:

1. Rikull, med 371 poäng.
2. Nuckö — 358 poäng.
3. Vormsö — 341 poäng.

Bäste senior: L. Gjärdman, med 4518 p.
" junior: Joh. Kornblom " 1605 p.
" löpare: Joh. Vallin, 1636 p. (sen.)
" hoppare: L. Gjärdman 1503 p. "
" kastare: L. Gjärdman 1793 p. "

I. Jun. kl.

Bäste löpare: I. Björkkvist, (R) 799 p.
" hoppare: I. Björkkvist (R) 778 p.
" kastare: J. Stenholm (V) 1601 p.
Bästa dam — Aina Dans, med 754 p.

Utgivare:

Svenska Odlingens Vänner

REDAKTION:

A. Stahl, ansvarig red.
E. Nyman, red.-sekr.

Rüütli 3, Tallinn.

Tel. 470-08.

Prenumerationspris:

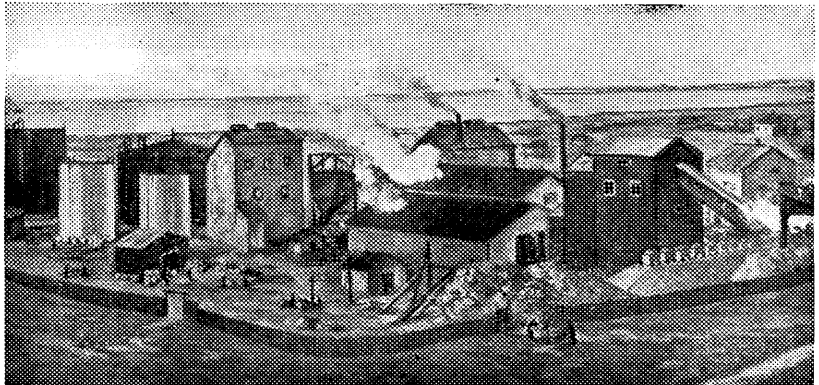
Inrikes	Utlandet
1 år Ekr. 2:—	1 år Ekr. 4:—
1/2 " " 1:—	1/2 " " 2:—

Polen erhöll en kredit på 8 milj. pund.

På onsdagen undertecknades i London mellan representanter för brittiska och polska regeringarna en överenskommelse om en kredit till Polen om 8.163.300 pund för att underlätta polska inköp av brittiska produkter.

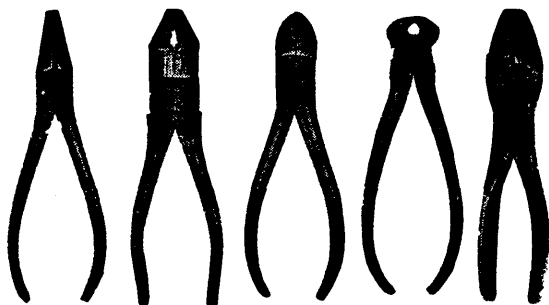
Estländska Oljeskifferkonsortiet — Sillamäe

Kontor: Väike Karja 1



Första inhemska bensinfabriken.

Tillverkar: bränn- och impregneringsoljor, bitumen och bensin.

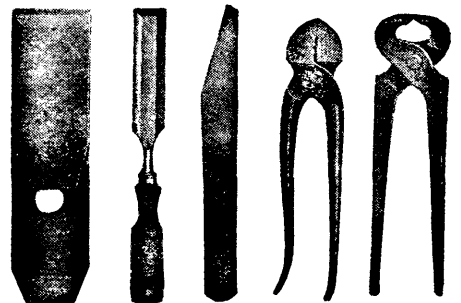


FABRIKSMÄRKE

REPRESENTANT

Gustav Kühn

POSTBOX 365
TALLINN



**E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG
ESKILSTUNA**